10.11.2026

Turun hallinto-oikeus

Sairashuoneenkatu 2-4

PL 32, 20101 TURKU

Diaarinumero 1831/03.04.04.04.09/2026

Lausunto Turun hallinto-oikeudelle koskien Satakunnan hyvinvointialueen omaishoidon tuen toimintaohjetta ja myöntämisperusteita 1.7.2026 alkaen

Vaatimukset

Valittaja vaatii, että

1. Satakunnan aluehallituksen päätökset 1.9.2026 § 499 ja § 502 kumotaan lainvastaisina.

2. Alkuperäisen päätöksen 16.6.2026 § 194 täytäntöönpano kielletään tai keskeytetään välittömästi, kunnes asia on lopullisesti ratkaistu hallinto-oikeudessa.

3. Aluehallitus velvoitetaan palauttamaan omaishoidon palkkiot leikkauksia edeltäneelle tasolle takautuvasti 1.7.2026 alkaen. Sekä lopettamaan samojen leikkausten samoihin valmisteluihin perustuvat toimet.

Vastine

Satakunnan hyvinvointialueen aluehallitus on tehnyt 16.6.2026 pitämässään kokouksessaan päätöksen § 194 LISÄPYKÄLÄ Omaishoidon tuen palkkioluokat 2026, jolla se kumosi aiemmin 11.11.2025 tehdyn päätöksen koskien omaishoidon tuen palkkioluokkia. Aiempaa päätöstä rasitti menettelyvirhe, joka kesäkuisella päätöksellä kumottiin.

Aluehallituksen 19.5.2026 tekemän päätöksen jälkeen on ilmennyt väitteitä päätöksiä rasittavasta menettelyvirheestä liittyen hallintolain 28 §:n mukaisiin esteellisyysperusteisiin. Oikeustilan ollessa tulkinnanvarainen katsoi aluehallitus parhaaksi tehdä uusi erillinen päätös.

Aluehallitus on kokouksessaan 11.11.2025 /§ 354 päättänyt hyväksyä esittelijän ehdotuksen mukaiset uudet omaishoidon palkkioluokat noudatettavaksi uusien omaishoidon kriteerien hyväksymisen jälkeen. Uudet kriteerit on hyväksytty kokouksessa 19.5.2026/ § 141. Kyseisen päätöksen

jälkeen on ilmennyt, että 11.11.2025/ § 354 päätöstä rasitti muotovirhe, koska asian käsittelyyn osallistui esteellinen henkilö (hallintolain 28 § 1 mom. 1 kohta).

Päätös on edellä mainitun johdosta syntynyt virheellisessä järjestyksessä ja näin ollen päätöskokonaisuutta mahdollisesti myöhemmin rasittava menettelyvirhe on korjattu 16.6.2026 § 194.

Hallintolain 50.1 § 3 kohdan nojalla hallintoviranomainen voi poistaa virheellisen päätöksensä ja ratkaista asian uudelleen, jos päätöstä tehtäessä on tapahtunut menettelyvirhe. Pykälän esitöiden mukaisesti menettelyvirhettä koskevissa tapauksissa viranomainen poistaisi virheellisen päätöksensä ja käsittelisi asian uudestaan poistaen puutteen menettelyssään. Uuden päätöksen tekemisestä alkaa kulua oma oikaisuvaatimusaikansa. Oikeusvaikutuksiltaan päätöksen poistaminen aiheuttaa tilanteen, jossa aikaisempaa päätöstä ei olisi koskaan ollutkaan. Näin ollen arviointi päätöksen mahdollisesta menettelyvirheestä tulisi kohdistaa ainoastaan korjaavaan päätökseen, tätä edeltäneet virheen rasittamat poistetut päätökset eivät vaikuta tähän arviointiin. Päinvastainen ajattelu, jossa HL 50 §:n nojalla tehtyä päätöstä edeltäneet päätökset ajateltaisiin esimerkiksi uuden päätöksen valmisteluaineistona, muodostaisi tilanteen, jossa asiavirheen korjaaminen menettelyvirheen perusteella ei olisi tosiasiallisesti edes mahdollista.

Valituksessa on vedottu hallintolain 34 §:n mukaiseen asian selvittämisen ja asianosaisten kuulemisen laiminlyöntiin. Aluehallituksen päätös 16.6.2026 § 194 ei kuitenkaan koske yksittäisen omaishoitajan oikeutta, etua tai velvollisuutta, vaan sillä on hyväksytty hyvinvointialueella sovellettavat yleiset omaishoidon tuen myöntämisperusteet, toimintaohje ja palkkioluokat. Päätöksessä ei ratkaista yksittäisiä omaishoidon tukea koskevia asioita, näin ollen hallintolain asian selvittämistä ja asianosaisen kuulemista koskevat säännökset eivät edellytä erikseen jokaisen omaishoitajan yksilöllistä kuulemista ennen yleisten myöntämisperusteiden hyväksymistä.

Aluehallituksen 16.6.2026 § 194 päätöksellä on kumottu aiempi 11.11.2025 tehty päätös omaishoidon tuen palkkioluokista ja ratkaistu asia uudelleen. Kyse on siis hyvinvointialueella noudatettavista yleisistä perusteista, eikä päätöksellä ratkaista yksittäisen omaishoitajan oikeutta omaishoidon tukeen, muuteta voimassa olevan omaishoitosopimuksen ehtoja tai päätetä yksittäisen hoitopalkkion määrästä. Mahdolliset yksittäistä omaishoitajaa koskevat ratkaisut tehdään erillisillä muutoksenhakukelpoisilla viranhaltijapäätöksillä. Näin ollen päätöksen täytäntöönpano ei tee oikaisuvaatimusta hyödyttömäksi eikä vaaranna muutoksenhakijan oikeusturvaa. Mikäli aluehallituksen päätöstä myöhemmin muutettaisiin oikaisuvaatimuksen tai muutoksenhaun johdosta, muutokset voidaan ottaa

huomioon myös yksittäisiä päätöksiä tehtäessä tai niitä muutettaessa. Asiassa ei siten ole esitetty sellaisia perusteita, joiden vuoksi päätöksen täytäntöönpano tulisi kieltää tai keskeyttää.

Päätöksen toimeenpanon valmistelun yhteydessä ilmi käyneen sopimusten yhdenvertaisuusongelmien vuoksi on päädytty irtisanomaan kaikki ennen 1.7.2026 alkaneet toistaiseksi voimassa olevat omaishoitosopimukset ja valmistelemaan uudet omaishoitosopimukset, jotka tulevat voimaan 1.12.2026, näin varmistetaan omaishoitajien yhdenvertainen kohtelu.

Omaishoidon tuki on lakisääteinen määrärahasidonnainen sosiaalipalvelu, jonka myöntämisestä ja järjestämisestä vastaa hyvinvointialue. Täten on hyvinvointialueen itsehallintoon kuuluva asia määritellä omaishoidon tuen palkkioluokat, kunhan lain omaishoidon tuesta mukaisia vaatimuksia noudatetaan.

Täten hyvinvointialue katsoo, ettei valituksessa ole tuotu sellaisia seikkoja esiin, joiden perusteella päätöksien voitaisiin katsoa olleen lainvastaiset.

Anna Alarautalahti-Heurlin
hallintojohtaja

Liitteet

1. Satakunnan hyvinvointialueen hallintosääntö
2. Aluehallituksen päätös 1.9.2026 § 499 Vastine oikaisuvaatimukseen koskien Satakunnan hyvinvointialueen omaishoidon tuen toimintaohjetta ja myöntämisperusteita 1.7.2026 alkaen
3. Oikaisuvaatimus Satakunnan hyvinvointialueen aluehallituksen päätökseen 19.5.2026, § 141
4. Lisäys oikaisuvaatimukseen 12.6.2026